

PROFESINĖS SVEIKATOS SPECIALISTŲ SKAIČIAUS ĮMONĖSE NUSTATYMAS

Ataskaitos rengėjai: Vytautas Šilkus, Rasa Šidagytė, Greta Rožėnaitė

Studijos vykdymo laikotarpis: 2016 m. balandis - 2016 m. gruodis

Studijos pagrindimas. 2012 m. Higienos instituto tyrimas parodė, kad profesinės sveikatos (PS) paslaugas gauna labai maža dalis dirbančių asmenų: faktinis PS paslaugų prieinamumas Lietuvoje buvo vos 2-4 procentai. Įmonėse, kuriose pagal teisės aktų nustatytą tvarką privalo dirbti PS specialistai, jie dirbo tik 18,8 proc. atvejų. Tuo tarpu Europos komisija akcentuoja, kad PS paslaugos turi būti prieinamos kuo didesniai darbuotojų skaičiui. Labai svarbu, kad PS paslaugos būtų prieinamos darbuotojams, dirbantiems mažose ir vidutinėse įmonėse. Nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros plėtros 2016 – 2023 metų programoje numatyta didinti dirbančių asmenų dalį, kuriems yra prieinamos PS priežiūros paslaugos, t.y. paslaugos, kurias teikia PS priežiūros specialistai

Studijos tikslas. Nustatyti, kiek Lietuvos įmonėse dirba PS specialistų 2016 m.

Studijos metodika. Duomenys buvo rinkti atliekant įmonių apklausą internetu. Anketa buvo patalpinta HI interneto svetainėje www.hi.lt. Anketa užpildė 96 įmonės. Duomenų analizei taikyti aprašomosios statistikos metodai.

Rezultatai. Darbuotojų saugos ir sveikatos (DSS) funkcijas įmonėse dažniausiai vykdo darbdavio įgaliotas asmuo DSS ir/arba paskirtas DSS specialistas. 44,8 proc. įmonių turėjo įsisteigusios DSS tarnybą, 21,9 proc. turėjo sutartį su išoriniu DSS paslaugų teikėju. 60,2 proc. įmonių nurodė, kad darbuotojams teikia PS paslaugas, t. y. darbina arba samdo iš išorės PS specialistą. Tai nurodė 73,7 proc. įmonių, įdiegusių DSS kokybės vadybos standartą LST 1977:2008 (BS OHSAS 18001:2007), ir 58,7 proc. įmonių, neįdiegusių šio standarto. 40,6 proc. įmonių pažymėjo, kad jų darbuotojams nėra teikiamos PS paslaugos: 26,3 proc. įmonių, įdiegusių LST 1977:2008, ir 41,4 proc. įmonių, neįdiegusių LST 1977:2008. Nurodytos to priežastys – neįpareigoja teisės aktai bei nepavyksta surasti specialisto rinkoje. Darbo medicinos gydytojus yra įdarbinusios 7 įmonės, kai 11 įmonių perka šią paslaugą iš išorės. 30,9 proc. dirbančių PS specialistų netobulina kvalifikacijos. Įmonės teigia, kad trūksta kvalifikacijos tobulinimo kursų ir informacijos apie juos. Dažniausiai sveikatos stiprinimo ir prevencinių programų finansavimu rūpinasi pats darbdavys (63,5 proc. įmonių); valstybės/savivaldybės lėšomis finansuotos programos 7,3 proc. įmonių.

Daugiau informacijos Jums gali suteikti Higienos instituto Profesinės sveikatos centro Inovacijų skyriaus vyr. specialistė Greta Rožėnaitė, tel. (8 5) 2120861, el. p. greta.rozenaite@hi.lt.